

PUBLISKAIS GADA PĀRSKATS

2021

Rīgā 2022

SATURA RĀDĪTĀJS

1. PAMATINFORMĀCIJA	2
1.1. LATVIJAS NACIONĀLĀ DABAS MUZEJA JURIDISKAIS STATUSS	2
1.2. MUZEJA DARBĪBAS VIRZIENI UN MĒRĶI, ĪSTENOTĀS BUDŽETA PROGRAMMAS	2
1.2.1. Darbības virziens - zinātniski pilnvērtīgu dabas priekšmetu kolekciju attīstīšana un saglabāšana.....	6
1.2.2. Darbības virziens - pētnieciskais darbs.....	7
1.2.3. Darbības virziens – ar daudzveidīgām muzeja iespējām īstenots vides izglītības darbs....	8
1.2.4. Darbības virziens – muzeja darbības nodrošināšana, infrastruktūras uzturēšana un attīstība.....	11
1.3. DARBĪBAS STRATĒGIJAS PRIORITĀTES UN TO MĒRĶI PĀRSKATA GADĀ	12
2. FINANŠU RESURSI UN MUZEJA DARBĪBAS REZULTĀTI	13
2.1. VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS (EUR).....	13
2.1.1. Budžeta programmas un apakšprogrammas, kuru finanšu līdzekļi tiek izlietoti muzeja darbības nodrošināšanai.....	14
2.2. PĀRĒJIE FINANŠU RESURSU AVOTI, IEŅĒMUMU APMĒRI UN IZLIETOJUMS...15	
2.2.1. Projekti.....	16
2.3. DARBĪBAS STRATĒGIJĀS SASNIEDZAMO REZULTĀTU IZPILDES ANALĪZE UN VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA EFEKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS	15
2.4. VEIKTIE UN PASŪTĪTIE PĒTĪJUMI	18
2.5. BŪTISKĀKIE PAKALPOJUMI, UZLABOJUMI PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBAS UN KVALITĀTES NODROŠINĀŠANĀ	21
2.5.1. Starpiestāžu pakalpojumi, kuri ir saistīti ar iestāžu savstarpējo sadarbību noteiktu valsts pārvaldes funkciju vai uzdevumu veikšanā vai kuru rezultāts ir nepieciešams tikai citas iestādes funkciju vai uzdevumu izpildei vai tās pakalpojumu nodrošināšanai.....	23
2.5.2. Publiskie pakalpojumi, kas noteikti normatīvajos aktos, vai no tiem izrietošie materiālie vai nemateriālie labumi, ko muzejs sniedz privātpersonai saistībā ar tās kompetencē esošu publiskās pārvaldes funkciju un uzdevumu izpildi.....	23
2.5.3. Stratēģijas ieviešanas novērtējums. Novērtējumā iekļauj institūcijas snieguma analīzi attiecīgajā stratēģijas darbības periodā, tai skaitā skaidrojumu par izvirzīto mērķu sasniegšanas pakāpi, kā arī ieteikumus par nākamā stratēģijas darbības perioda mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem.....	24
2.5.4. Pārskats par iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai (piemēram, iekšējā kontrole, kvalitātes vadība, iekšējais audits, riska vadība, iespējamās korupcijas novēršana), kā arī informācija par veiktajām strukturālajām reformām un reorganizācijām.....	24
3. PERSONĀLS	24
4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	25
4.1. PASĀKUMI SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAI UN IZGLĪTOŠANAI	25
4.2. PASĀKUMI SABIEDRĪBAS VIEDOKĻA IZZINĀŠANAI PAR APMIERINĀTĪBU AR MUZEJA DARBA KVALITĀTI UN TO REZULTĀTI	26
4.3. SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU	26
5. NĀKAMĀJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI	26
5.1. IEPRIEKŠĒJĀ GADĀ UZSĀKTIE PASĀKUMI, KURI TIKS TURPINĀTI	26
5.2. NĀKAMĀ GADA GALVENIE UZDEVUMI UN PASĀKUMI.....	27
5.3. NĀKAMĀ GADA PLĀNOTIE SADARBĪBAS PROJEKTI UN PĒTĪJUMI	28

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. LATVIJAS NACIONĀLĀ DABAS MUZEJA JURIDISKAIS STATUSS

Latvijas Nacionālais dabas muzejs (turpmāk tekstā – muzejs vai LNDM) dibināts 1845.gadā kā Rīgas Dabaspētnieku biedrības (RDPB) muzejs.

Ar 1999. gada 1. aprīli muzejs nodots Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk tekstā - VARAM) pārziņā, kopš 2013.gada 1.janvāra ir vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pakļautībā esoša tiešās valsts pārvaldes iestāde. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs pakļautību īsteno ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas starpniecību.

Ar 2020.gada 1.septembri Latvijas Dabas muzejam piešķirts nacionālā muzeja statuss (Ministru kabineta rīkojums Nr. 426 “Par nacionālā muzeja statusa piešķiršanu Latvijas Dabas muzejam”) un mainīts nosaukums uz - Latvijas Nacionālais dabas muzejs.

Latvijas Nacionālais dabas muzejs ir sabiedrībai pieejama pētnieciska un izglītojoša iestāde, materiālās kultūras vērtību krātuve par Latvijas un pasaules dabu, tās daudzveidību, vēsturi un aizsardzību.

Muzejs darbojas saskaņā ar LR Ministru kabineta apstiprināto Nolikumu (MK 09.10.2012. noteikumi Nr.690 „Latvijas Dabas muzeja nolikums”), Muzeju likumu, Ministru kabineta 2006.gada 21.novembra noteikumiem Nr.956 „Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu” un citiem Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

Atbilstoši Ministru kabineta 2012.gada 9. oktobra noteikumu Nr.690 „Latvijas Dabas muzeja nolikums” 3. punktā noteiktajām funkcijām LNDM uztur un attīstīta muzeja krājumu un nodrošina tā saglabāšanu; veic zinātnisko darbību krājuma izpētē un dabaszinātnēs; veic vides izglītības darbu un nodrošina muzeja krājuma pieejamību sabiedrībai.

1.2. MUZEJA DARBĪBAS VIRZIENI UN MĒRĶI, ĪSTENOTĀS BUDŽETA PROGRAMMAS

Latvijas Nacionālā dabas muzeja darbības mērķis un galvenās funkcijas formulētas Muzeja Nolikumā.

Muzeja misija (virsmērķis) - uzkrāt un saglabāt Latvijas dabas un materiālās kultūras vērtības, kas liecina par dabas daudzveidību, vēsturi un aizsardzību. Izmantojot LNDM līdzekļus, veikt vides izglītības darbu, veidojot sabiedrībā izpratni par dabā notiekošajiem procesiem, cilvēka vietu un lomu tajos, sekmēt pozitīvas vides apziņas veidošanos sabiedrībā.

Muzeja funkcijas saskaņā ar Nolikumu:

- uzturēt un attīstīt muzeja krājumu un nodrošināt tā saglabāšanu;
- veikt zinātnisko darbību krājuma izpētē un dabaszinātnēs;
- veikt vides izglītības darbu;
- nodrošināt muzeja krājuma pieejamību sabiedrībai.

Darbības virziens - zinātniski pilnvērtīgu dabas priekšmetu kolekciju attīstīšana un saglabāšana.

Darbības virziens - pētnieciskais darbs.

Darbības virziens - ar daudzveidīgām muzeja iespējām īstenots vides izglītības darbs.

Darbības virziens - muzeja darbības nodrošināšana, infrastruktūras uzturēšana un attīstība.

LNDM darbības prioritātes

Lai nodrošinātu kvalitatīvu, muzeja krājumu veidojoša un sabiedrībā populāra muzeja darbību un attīstību, 2021.-2023.gadam noteiktas šādas darbības prioritātes:

- Turpināt ekspozīciju pārveidošanu un pilnveidošanu, atbilstoši mūsdienu sabiedrības prasībām.
- Krājuma komplektēšanas darbā identificēt muzeja kolekcijās nepilnīgi pārstāvētās organismu taksonomiskās grupas un sugas (ģeoloģiskajā krājumā – minerālus/iežus) un mērķtiecīgi papildināt muzeja krājumu; veicot krājuma apstrādi, paaugstināt tā zinātnisko vērtību, palielinot uzskaites detalizāciju.
- Pilnveidot vides izglītības darba kvalitāti, paplašinot piedāvājumu atbilstoši sabiedrības vēlmēm un aktualitātēm, attīstīt jaunas vides izglītības formas.
- Veidot labvēlīgus apstākļus krājuma saglabāšanai, kā arī apmeklētāju un darbinieku ērtību nodrošināšanai; uzturēt un attīstīt LNDM infrastruktūru.

Muzeja darbība tiek īstenota budžeta programmas VARAM apakšprogrammas 24.06.00 “Latvijas Dabas muzeja darbības nodrošināšana”, kā arī projektu konkursos iegūto līdzekļu ietvaros.

Valsts reģionālās attīstības aģentūras struktūrvienība, Latvijas vides aizsardzības fonda administrācija kopā ar sadarbības partneriem – Nacionālo botānisko dārzu, Latvijas Nacionālo dabas muzeju, Rīgas Nacionālo zooloģisko dārzu, Valsts vides dienestu, Latvijas Hidroekoloģijas institūtu, Dabas aizsardzības pārvaldi, Latvijas Lauksaimniecības universitāti un Valsts augu aizsardzības dienestu – turpina Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta Nr. 5.4.2.2/17/I/002 “*Valsts vides monitoringa programmu un kontroles sistēmas attīstība un sabiedrības līdzdalības veicināšana, pilnveidojot nacionālas nozīmes vides informācijas un izglītības centru infrastruktūru*” īstenošanu.

Projekta mērķis ir attīstīt valsts vides monitoringa un kontroles sistēmu, pilnveidojot atbildīgo iestāžu tehnisko nodrošinājumu, kā arī veicināt sabiedrības līdzdalību vides pārvaldībā, modernizējot nacionālas nozīmes vides izglītības un informācijas centrus un īstenojot sabiedrības iesaistes pasākumus.

Latvijas Nacionālajā dabas muzejā kā nacionālas nozīmes vides informācijas centrā Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta gaitā **modernizētas ekspozīcijas, telpas un aprīkojums**, veikti sabiedrības informēšanas un iesaistes pasākumi, lai sekmētu interesi par dabu, tās daudzveidību un aizsardzību.

Projekta darbības paredzēts īstenot 5 gadu laikā – **no 2017. gada 30. novembra līdz 2022. gada 29.novembrim**.

Muzeja darbības mērķi un uzdevumi tiek īstenoti plānveidīgi, balstoties uz LNDM darbības stratēģiju 2021.-2023.gadam, LNDM stratēģiju sabiedrības vides apziņas veicināšanai un informētības uzlabošanai 2017. – 2026.gadam un VARAM darbības un attīstības stratēģiju 2020.-2022.gadam.

Mērķis, kas tiks sasniegts institūcijas darbības rezultātā	Darbības virziens	Darbības virziena rezultāti un rezultatīvie rādītāji
Uzturēts un attīstīts muzeja krājums un nodrošināta tā saglabāšana	1. Zinātniski pilnvērtīgu dabas priekšmetu kolekciju attīstīšana un saglabāšana	Dabas priekšmetu kolekciju attīstīšana un saglabāšana: uzturēto krājuma vienību skaits - 220725 Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogā (NMKK) ievadīto vienību skaits pārskata gadā – 14206; pavisam NMKK datorizēti uzskaitīto krājuma vienību kopskaits - 140794 (uz 31.12.2021.)
Veikta pētnieciskā darbība krājuma	2. Pētnieciskais darbs	Ekspozīciju un izstāžu zinātniskās koncepcijas – izstrādātas koncepcijas jaunai

izpētē un dabaszinātnēs		sadaļai Vides ekspozīcijā; Pasaules dzīvnieku ekspozīcijas ievaddaļai.
		Dabas objektu, procesu skaidrošana – sagatavots piopulārzinātniskais buklets "Savvaļas ogulāji"
		Pētījumu rezultātu publiskošana: sagatavotas publikācijas (tēzes, kopsavilkumi, referāti, ziņojumi) – 5, publicēti pētnieciskie raksti 4.
		Kolekciju papildinājums pētnieciskā darba rezultātā – krājumā prskata gadā reģistrētas 5146 jaunas vienības.
Izmantojot muzeja līdzekļus un muzeja daudzveidīgo krājumu, sekmēta dažādu mērķauditoriju interese par dabu, aktualitātēm vides aizsardzībā un celts vides apziņas līmenis sabiedrībā.	3.1. Vides izglītības darbs. Ekspozīciju darbs	Nodrošināta ekspozīciju funkcionēšana - 12 Atjaunotas ekspozīcijas vai to sadaļas (5) – Cilvēks un vide, Latvijas augi un sēnes, Dzīvība jūrās; Kukaiņu pasaule; Latvijas ģeoloģija. Atvērta ekspozīcija "Nepērc viņu dzīvības (Vašingtonas konvencija)"
	3.2. Vides izglītības darbs. Izglītība un pasākumi	LNDM apmeklētāji - 14866
		Piedāvājums skolām – tēmu skaits 54
		Piedāvājuma īstenošana skolām: novadītas ekskursijas, lekcijas, nodarbības, tai skaitā izbraukuma nodarbības – skaits (apkalpotās personas) – 56 (1255)
		Īstenots piedāvājums ģimenēm: novadītas ģimenes dienas, nodarbības ZSM, trasītes, Dzimšanas dienas – skaits (apkalpotās personas) – 13 (142)
		Citi LNDM izglītības pasākumi (Cielavas gudrības, konkursi, semināri, izstāžu atklāšanas, Gada dzīvnieks, pulciņi utt) – skaits (apkalpotās personas) – 47 (433)
		Konsultācijas (klātienē un neklātienē) – 150 klātienē, 1710 neklātienē
		Pasākumi ārpus muzeja – skaits (apkalpotās personas) – 35 (1223)
		LNDM tīmekļvietne, darbojas infokiosks, sociālās platformas <i>Facebook</i> (97 ieraksti), <i>Instagram</i> (34 ieraksti)
	3.3. Vides izglītības darbs. Izstādes.	Izstāžu skaits - 5, tai skaitā muzejā - 3.
Uzlabota muzeja apmeklējuma kvalitāte, nodrošināti apstākļi vides izglītības darba pilnveidošanai, turpināta ēkas infrastruktūras sakārtošana, pieejamības nodrošināšana, jaunu tehnoloģiju iegāde un ieviešana.	4. Muzeja darbības nodrošināšana, infrastruktūras uzturēšana un attīstība	Ieviesta kases sistēma.
		Veikta datu serveru un disku masīvu, videonovērošanas serveru un darbstaciju iegāde.
		Veikti būvdarbi muzeja ieejas, vestibila, skatlogu un pirmā stāva zāles pārbūvei, izveidojot daudzfunkcionālu zāli, rezerves izejas kāpņu remontam - pirmais etaps.
		Izveidota jauna nodarbību telpa.

1.2.1. Darbības virziens - zinātniski pilnvērtīgu dabas priekšmetu kolekciju attīstīšana un saglabāšana

Muzeja krājums tiek veidots ar mērķi raksturot galvenokārt Latvijas, kā arī pasaules, dabas daudzveidību. Latvijas Nacionālā dabas muzeja (LNDM) krājums ietver:

- priekšmetus, kas pārmantoti no Nikolausa fon Himzela muzeja (dibināts 1773. g.);
- priekšmetus, kas pārmantoti no Rīgas Dabaspētnieku biedrības (dibināta 1845. g.) kolekcijām;
- materiālu, kas saņemts 1950-to gadu sākumā no Skolu muzeja pastāvēšanas laikā komplektētajām kolekcijām;
- materiālu, kas saņemts no Ģeoloģijas institūta (1968. g.);
- muzeja darbinieku ievāktu materiālu mērķtiecīgai krājuma papildināšanai;
- dāvinātus, iepirktus, kā arī Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldes konfiscētus priekšmetus, kas ir Vašingtonas konvencijas objekti.

Muzeja krājuma vienību skaits uz 2021.gada 31.decembri ir 220725, no tām pamatkrājumā ietilpst 196544 krājuma vienības. Krājums ir strukturēts kolekcijās – galvenokārt pēc sistemātiskā principa bioloģiskajās kolekcijās. Atsevišķos gadījumos (piemēram, Putnu olu kolekcija, Putnu ligzdu kolekcija, Galvaskausu, skeletu, ragu kolekcija) - pēc materiāla rakstura, kas zināmā mērā potenciāli atvieglo ar krājuma saglabāšanu risināmos jautājumus. LNDM lieto vienoto informācijas sistēmu „Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogs (NMKK)”, kuru uztur LR Kultūras ministrijas iestāde „Kultūras informācijas sistēmu centrs”, kurā pamatinformācija par priekšmetiem brīvi pieejama ikvienam interneta lietotājam. Kopkatalogā līdz 2021.gada beigām ievadīta informācija par 140794 Latvijas Nacionālā dabas muzeja pamatkrājuma priekšmetiem.

Līdz ar datorizētas uzskaites iespēju attīstību, LNDM speciālisti ir ieguldījuši daudz darba krājuma uzskaites kvalitātes palielināšanai – kopš pagājušā gadsimta vidus entomoloģiskais krājums tika uzskaitīts pārsvarā sugu, vai pat augstāka ranga sistemātikas vienību līmenī. Analogiski, ģeoloģiskajās kolekcijās mikropaleontoloģiski objekti no dziļurbumu serdēm, kas tika saņemti no Ģeoloģijas institūta, bija uzskaitīti vienkopus serdes dziļuma intervāla robežās. Tika veikta šo krājumu zinātniska apstrāde, vienlaikus ieviešot detalizētāku uzskaiti, piemēram, fosilo ostrakodu kolekcijās, kā arī plēvspārņu, cietspārņu u.c. kolekcijās entomoloģiskajā krājumā. Ņemot vērā lielo materiāla apjomu un ierobežotos cilvēkresursus, tas ir lēns process, kas tiek turpināts. Ar 2014. gadu uzsākta arī tauriņu kolekcijas detalizēta (eksemplāru līmeņa) uzskaitē.

Būtisks ieguldījums krājuma saglabāšanas apstākļu uzlabošanai tika panākts laikā no 2015. līdz 2020. gadam, izmantojot piešķirtos budžeta, Vides aizsardzības fonda un Kohēzijas fonda projekta Nr. 5.4.2.2/17/I/002 "Valsts vides monitoringa programmu un kontroles sistēmas attīstība un sabiedrības līdzdalības veicināšana, pilnveidojot nacionālas nozīmes vides informācijas un izglītības centru infrastruktūru" līdzekļus krājuma mēbeļu iegādei ģeoloģiskā, zooloģiskā, entomoloģiskā un botāniskā materiāla glabāšanai, kā arī remontdarbiem atsevišķās krātuvēs.

Darbības virziena mērķis:

Atbilstoši Ministru kabineta 2012.gada 9. oktobra noteikumu Nr.690 „Latvijas Dabas muzeja nolikums” prasībām, uzkrājot Latvijas dabas vērtības, komplektēt un saglabāt muzeja krājumu, kas dokumentē tās daudzveidību, vēsturi un aizsardzību un kalpo par pamatu zinātniskai izpētei un priekšstatu veidošanai sabiedrībā par Latvijas dabu kā nacionālu bagātību, daļu no pasaules dabas daudzveidības.

Latvijas teritorijas dabas daudzveidības fiksēšana etalonkolekcijās, izpētes ceļā dokumentējot sēņu, aļģu, augu, dzīvnieku valsts esošo taksonomisko sastāvu un tā izmaiņas, adaptācijas, ekoloģisko un klimatisko izmaiņu, arī introdukcijas un invāzijas rezultātā, kā arī Latvijas ģeoloģiskās vēstures (organismu evolūcija un vides apstākļu rekonstrukcija) lietiskā dokumentēšanā.

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

- turpināt ievākt un apstrādāt mikoloģisko, botānisko, zooloģisko (t.sk. entomoloģisko), paleontoloģisko materiālu muzeja krājuma papildināšanai, veidojot dabas daudzveidību reprezentējošu LNDM krājumu;
- turpināt ģeoloģiskā un entomoloģiskā krājuma zinātnisko apstrādi, veidojot vienlīdz detalizētu krājuma priekšmetu uzskaiti;
- turpināt datu ievadi Nacionālā muzeju krājuma kopkataloga informācijas sistēmā par krājuma jaunieguvumiem, kā arī ievadīt datus par priekšmetiem, kas pieņemti krājumā vai inventarizēti laika posmā, kad sistēmas darbība bija apturēta vai ierobežota datu bāzes funkcionālu papildinājumu izstrādes, ieviešanas un akceptēšanas laikā;
- turpināt pilnveidot krājuma saglabāšanas apstākļus.

1.2.2. Darbības virziens - pētnieciskais darbs

Pētnieciskais darbs ir viens no muzeja pamatdarbības virzieniem. Zinātnisko nodaļu speciālistu pētnieciskais darbs ir pamats muzeja krājuma attīstībai un zinātniskajai apstrādei. Muzeja speciālists veic pētniecisko darbu, kura tēma pēc sava rakstura saistīta ar lauka praksi, ekspedīcijām, kolekciju apstrādi, zinātniskās literatūras studijām dabas zinātnēs un vides aizsardzībā. LNDM nodarbina darbiniekus ar lielu zinātniskā darba pieredzi dabaszinātņu nozarēs, kā arī vides izglītībā un muzeoloģijā. Notiek Latvijas faunas un floras taksonomiskā sastāva pētījumi, izziņāti ekoloģiskie aspekti. Muzejā strādājošie speciālisti sniedz konsultācijas un eksperta atzinumus pārstāvētajās zinātnes jomās; muzejs veic Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides programmas 1973. gada 3. marta Vašingtonas konvencijas “Par starptautisko tirdzniecību ar apdraudēto savvaļas dzīvnieku un augu sugām” zinātniskās institūcijas funkcijas.

Pētnieciskais darbs nodrošina zinātniskā pamatojuma izstrādi turpmākai muzeja krājuma komplektēšanai, savukārt krājumā esošo priekšmetu un kolekciju zinātniskā izpēte nodrošina zinātņu attīstību un sabiedrības izglītošanu dabaszinātņu jautājumos. Turklāt muzeja specifiskais pētnieciskā darba raksturs izpaužas izstāžu un ekspozīciju koncepciju izstrādē, kas ir viena no galvenajām muzeja komunikācijas formām vides izglītības darbā ar sabiedrību.

Pētnieciskā darba avots ir Latvijas dabas daudzveidība, muzeja krājums, kā arī Latvijas un ārvalstu radniecīgu muzeju un zinātniski pētniecisko iestāžu kolekcijas un zinātniskās publikācijas.

Muzeja speciālistu zinātniski pētnieciskā darba virzieni

Akadēmiskie pētījumi profilzinātnēs:

Latvijas sēnes, sugu inventarizācija (I.Dāniele, D.Meiere)

Latvijas vaskulārie augi, sugu inventarizācija (L.Grīnberga, L.Miķelsone-Šibeika, J.Meža)

Latvijas mieturaļģes, sugu inventarizācija (E.Zviedre)

Latvijas īsspārņu fauna (K.Ozoliņš)

Ziemeļu gulbju izpēte (D.Boiko)

Zvirbuļveidīgo putnu gredzenošana Birzgales apkārtnē (D.Boiko)

Latvijas skudru fauna un ekoloģija (J.Dreimanis)

Latvijas tauriņu fauna (N.Savenkovs)

Latvijas blakšu un plēvspārņu fauna (U.Pīterāns)

Latvijas devona fosilie mugurkaulnieki (I.Zupiņš)

Latvijas gliemežu fauna (K.Greķe).

Muzeja krājuma pētniecība:

V. Grāvīša un Ģeoloģijas institūta materiāla zinātniskā izpēte un apstrāde (S.Lielbārde)

V.Sorokina zinātniskā mantojuma izpēte un apstrāde (L.Lukševiča)

Darbības virziena mērķis

Latvijas faunas un floras daudzveidības, tās vēsturiskās attīstības un vides apstākļu izpēti un liecību fiksācija Latvijas Nacionālā dabas muzeja krājumā kā pamats turpmākiem zinātniskiem pētījumiem un vides izglītībai.

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

- objektu ievākšana dabā: ekspedīcijās, izbraukumos mērķtiecīga materiāla ievākšana kolekciju papildināšanai;
- ievāktā materiāla apstrāde: veikt fizisko (fiksēšana, plāksņošana, preparēšana, herbarizēšana u.tml.) un zinātnisko (taksonomiskās piederības identificēšana) apstrādi;
- muzeja kolekciju papildinājumu dokumentēšana: veikt priekšmetu signēšanu, etiķetēšanu, dokumentācijas sagatavošanu, atbilstoši prasībām un reģistrēt jauniegūtos krājuma kolekciju priekšmetus Nacionālā muzeju krājuma kopkataloga informācijas sistēmā.

Darbības virziena rezultāts

Papildināts muzeja krājums. Izveidoti krājuma katalogi.

Sagatavotas zinātniskās publikācijas. Dalība konferencēs - ziņojumu, referātu sagatavošana.

Ekspozīciju un izstāžu zinātnisko koncepciju izstrādāšana.

Sagatavoti populārzinātniski bukleti.

1.2.3. Darbības virziens – ar daudzveidīgām muzeja iespējām īstenots vides izglītības darbs

Darbības virziens ietver trīs apakšvirzienus: ekspozīciju veidošana, daudzveidīgas izglītojošas aktivitātes, programmas, izstāžu veidošana.

Muzejs ir sabiedrībai pieejama izglītojoša un pētniecības institūcija, kuras uzdevums ir ne tikai vākt, pētīt un saglabāt, bet arī popularizēt sabiedrībā dabas vērtības un sekmēt to izmantošanu sabiedrības izglītošanai un vides apziņas celšanai.

Muzeja dabas zinātņu daudzozaru raksturu un daudzveidīgo krājumu atspoguļo 12 pamatekspozīcijas un ekspozīciju sadaļas, kas atrodas četru nodaļu pārraudzībā:

- Ģeoloģijas un paleontoloģijas nodaļa – „Dinamiskā ģeoloģija un ieži”, „Mineraloģija”, „Zemes un biosfēras evolūcija”, „Latvijas ģeoloģija”;
- Zooloģijas nodaļa – “Kukaiņu pasaule”, „Latvijas putni”, „Latvijas zīdītāji” un „Pasaules dzīvnieki”, “Nepērc viņu dzīvības (Vašingtonas konvencija)” un ekspozīcija „Dzīvība jūrās”;
- Botānikas un mikoloģijas nodaļa – ekspozīcija “Latvijas augi un sēnes”;
- Komunikācijas nodaļa – ekspozīcija – izziņas istaba „Par Zemi, Sauli un mums” un ekspozīcija „Cilvēks un vide”.

Ekspozīcijas aizņem 1567,59 m² no muzeja platības.

Ekspozīciju veidošanas mērķis

Izveidot vienotu kvalitatīvu ekspozīciju sistēmu muzejā, kas sniedz informāciju sabiedrībai par dzīvības izcelšanos, tās veidošanos un attīstību, sugu daudzveidību, kā arī likumsakarībām dabā, cilvēka un dabas mijiedarbību, tās problēmām un aktuālo problēmu risinājumiem.

Līdz ar to tiek nodrošināta iespēja:

- popularizēt muzeja krājumu un nodrošināt tā pieejamību plašai sabiedrībai;
- veidot un papildināt zināšanas par dabas daudzveidību un likumsakarībām dažādām mērķauditorijām;
- īstenot formālo un neformālo vides izglītību;
- veicināt vides apziņas celšanu sabiedrībā;
- uzlabot muzeja apmeklējuma kvalitāti;

- nodrošināt brīvā laika lietderīgu un saturīgu pavadīšanu;
- sekmēt pozitīva muzeja tēla veidošanu sabiedrībā;
- veicināt apmeklētāju interesi par muzeju.

Uzdevumi īstenošanai

- nodrošināt esošo ekspozīciju nepārtrauktu darbību, kā arī to pilnveidošanu (tekstu aktualizēšanu, saturisko papildināšanu ar jaunu krājuma materiālu un interaktīviem elementiem), ietverot arī vienota stila tekstu pakāpenisku ieviešanu ekspozīciju noformēšanā;
- uzlabot ekspozīciju pieejamību apmeklētājiem ar īpašām vajadzībām;
- pabeigt Latvijas zīdītāju ekspozīcijas pilnīgu pārveidi;
- pabeigt ekspozīcijas “Nepērc viņu dzīvības (Vašingtonas konvencija)” pilnīgu pārveidi;
- veikt zooloģijas ekspozīcijas ievaddaļas nomaiņu;
- pabeigt ekspozīcijas „Dzīvība jūrās” saturisko un māksliniecisko pilnveidošanu;
- pilnveidot ekspozīciju “Cilvēks un vide”;
- izveidot jaunu sadaļu zooloģijas ekspozīcijā “Bioloģiskā daudzveidība saldūdenī”;
- atjaunot ekspozīcijas “Dinamiskā ģeoloģija un ieži” sadaļu “Zvaigžņotā debess”;
- izveidot ekspozīcijas sadaļu par salīdzinošo anatomiju un morfoloģiju.

Vides izglītības darbs

Latvijas Nacionālais dabas muzejs piedāvā plašu izglītojošo pakalpojumu klāstu dažādām mērķauditorijām. Galvenā mērķauditorija muzejā ir skolēni no 8 līdz 14 gadiem, taču aizvien lielāka uzmanība tiek pievērsta ģimeņu, kā arī pieaugušo piesaistei, organizējot pasākumus, lekcijas šai auditorijai. Muzeja izglītojošie pasākumi ir: ekskursijas muzeja ekspozīcijās, nodarbības un muzejpedagoģiskās programmas, lekcijas, izbraukuma nodarbības „Muzejs mūsu bagāžā”, ģimenes dienas, nodarbības ģimenēm dabas izziņas telpā – ekspozīcijā „Par Zemi, Sauli un mums”, semināri skolotājiem, dabaszinātniskie pulciņi (sadarbībā ar Rīgas Dabaszinību skolu, no 01.09.2019.- Rīgas Jauno tehniķu centru (RJTC) un citi. Pie ilggadīgiem pasākumiem jāmin muzejā notiekošie dabaszinību pulciņi, no pēdējos gados ieviestiem – izziņas bērnu dzimšanas dienas svinības muzejā.

Jaunums ir attālināto nodarbību piedāvāšana skolēniem, kā arī pieaugušajiem. Izveidotas nodarbības par vidi, minerāliem, zīdītājiem, sēnēm, kā arī noorganizēti lekciju cikli “Sēņu skola” un “Bīstamais dabā”.

Kopš 2001. gada ik gadu tiek organizēts fotokonkurss „Mans putns” (2021.gadā darbu izstāde – muzeja tīmekļvietnē) un, kopš 2007.gada – konkurss 5.-6. klašu skolēniem „Cielavas gudrības”.

Ir uzkrāta liela pedagoģiskā darba pieredze strādājot gan muzejā, gan ārpus tā. Muzeja speciālisti ar dažāda veida un tēmu izglītojošiem pasākumiem ir pieprasīti skolās, bērnudārzos, bērnu aprūpes centros, novadu vides izglītības skolās, Latvijas muzejos un citur.

Organizējot seminārus pedagogiem, izglītojošas aktivitātes uz sadarbības partneru izstāžu bāzes, sadarbojoties ar valsts un nevalstiskajām organizācijām u.c., tiek veidots mūžizglītības piedāvājums.

Veiksmīga sadarbība muzejam ir izveidojusies ar skolām, skolu valdēm, profesionālajām skolotāju asociācijām (Bioloģijas skolotāju asociācija - BSA, ģeogrāfijas skolotāju metodiskās apvienības), kā arī ar atsevišķiem skolotājiem. Šīm auditorijām LNDM regulāri tiek rīkoti kvalifikācijas celšanas pasākumi, kuros muzeja darbinieki iesaistās kā lektori. Vienlaikus tā ir iespēja iepazīstināt skolotājus ar muzeja piedāvājumu un aktualitātēm. Nākotnē šī sadarbība jāpaplašina.

Notiek dažādu līmeņu sadarbība ar vairākām Latvijas augstskolām – pasniedzējiem un studentiem. Muzeja speciālisti lasa lekcijas un vada prakses Daugavpils Universitātē, Latvijas Universitātē – daļēji šī apmācība notiek, izmantojot muzeja ekspozīcijas un krājumu.

Aktivizējot muzeja darbību vides izglītībā, par sadarbības partneri kļuvusi Dabas aizsardzības pārvalde (DAP). Sadarbība ar DAP notiek speciālistu līmenī LNDM un DAP rīkotos tematiskos pasākumos (akcija “Gada dzīvnieks”, Vides mēnesis, semināri un citi), izstāžu rīkošana, telpu un teritoriju izmantošana pasākumu rīkošanai (semināri LNDM, vides izglītības pasākumi DAP teritorijās, konkurss “Cielavas gudrības”).

Nozīmīga ir starptautiskā sadarbība zinātniskajā un muzeoloģijas jomā.

Izglītības darba mērķi

Izglītības darba mērķi sasaucas ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem pozitīvas vides apziņas veidošanā, labākas nākotnes nodrošināšanā, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas sekmēšanā caur šo vērtību skaidrošanu, popularizēšanu un dažādu mērķauditoriju izglītošanu un iesaisti.

Nodrošināt muzeja piedāvājuma pieejamību dažādām sabiedrības grupām.

Piedāvāt izglītības iespējas dažādās dabaszinātņu jomās, lai veidotu izpratni par dabas daudzveidību, dabā notiekošajiem procesiem, cilvēka vietu un lomu tajos, saudzīgu attieksmi pret dabu un saprātīgu tās bagātību izmantošanu, kā arī veicinātu sabiedrībā interesi par vidi un vides izglītību.

Veidot izpratni par muzeju un tā krājumu kā Latvijas nacionālā dabas, kultūras un vēstures mantojuma sastāvdaļu.

Izglītības darba uzdevumi

Pilnveidot un īstenot esošo izglītības piedāvājumu (ekskursijas, lekcijas, muzejpedagoģiskās programmas, nodarbības u.c.), izstrādāt jaunas darba formas un jaunu saturu, tai skaitā, izmantojamus attālināti, saskaņā ar mācību standartiem, pieprasījumu, kā arī atbilstoši programmas “Latvijas skolas soma” vajadzībām, kā arī mūzizglītībai.

- Popularizēt LNDM krājumu;
- Paplašināt LNDM piedāvājumu ģimenēm, pirmsskolas vecuma auditorijai, bērniem ar īpašām vajadzībām, kā arī mūzizglītībai, tai skaitā dažādu drukātu izglītojošo materiālu izveide un esošo pilnveidošana, kā arī jauna satura veidošana minētajām vajadzībām LNDM tīmekļvietnē;
- Veidot jaunu un pielāgot esošo piedāvājumu attālinātai pakalpojuma nodrošināšanai dažādām mērķauditorijām;
- Paplašināt LNDM piedāvājumu svešvalodās – ārzemju tūristu, t.sk., ģimeņu piesaistīšanai;
- Nodrošināt Latvijā ratificēto starptautisko konvenciju dabas aizsardzības jomā (1971.gada 2. februāra Konvencija par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi, CITES konvencija, Apvienoto Nāciju Organizācijas 1992. gada 5. jūnija Riodežaneiro Konvencija par bioloģisko daudzveidību, Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides programmas 1979. gada 23. jūnija Bonnas konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību, Eiropas Padomes 1979. gada 16. septembra Bernes konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību izglītības un saziņas programmu;
- Nodrošināt informēšanu par LNDM piedāvājumu plašai sabiedrībai; turpināt apzināt LNDM mērķauditorijas vēlmes un vajadzības;
- Organizēt seminārus un informatīvās dienas skolu pedagogiem (LNDM jaunāko ekspozīciju prezentācija, krājuma popularizēšana, LNDM aktualitāšu piedāvājuma prezentācija u.c.).

Izstāžu darbs

Latvijas Nacionālais dabas muzejs saviem apmeklētājiem piedāvā plašu izstāžu klāstu. Izstādes atšķiras un var tikt iedalītas pēc organizatoriskās formas un satura. Vēsturiski izstāžu dalījums apvieno abus kritērijus vienotā dalījumā: (1) muzeja speciālistu gatavotās zinātniski pētnieciskā darba un ekspedīciju rezultātā tapušās izstādes; (2) krājuma izstādes, kas tiek rīkotas,

lai nodrošinātu tematisko daudzveidību un iepazīstinātu ar muzeja krājumu, jaunieguvumiem; (3) tematiskās izstādes par Latvijas un ārvalstu augu, dzīvnieku daudzveidību un selekcionāru un kolekcionāru sasniegumiem, kas tiek organizētas sadarbībā ar partnerorganizācijām; (4) ekspresizstādes, kas parasti veltītas dabas pētnieku, zinātnieku jubileju gadadienu atzīmēšanai; (5) ceļojošās izstādes, kuras tiek piedāvātas dažādām institūcijām (mācību iestādēm, bibliotēkām, kultūras centriem, uzņēmumiem u.c.) Latvijā.

Muzejam izveidojusies ilgstoša un veiksmīga sadarbība ar dažādiem izstāžu sadarbības partneriem – sabiedriskām, privātām un valsts institūcijām.

Ir aprīkota pirmā stāva zāle, kas šobrīd kalpo par papildus izstāžu zāli, kas atvieglo nelielu izstāžu organizēšanu.

Tomēr kopumā telpu platība izstāžu organizēšanai joprojām ir nepietiekama muzeja starptautiskās sadarbības attīstībai izstāžu jomā.

Izstāžu veidošanas mērķis

Informēt sabiedrību par vides un dabas aizsardzības aktuālajiem jautājumiem, bioloģisko daudzveidību; augkopības un selekcijas sasniegumiem Latvijā.

Mērķi īstenojot, tiks:

- Popularizēts muzejs un muzeja krājums;
- Interpretēta un akcentēta Latvijas un pasaules dabas daudzveidība;
- Sabiedrība informēta par jaunākajām atziņām un sasniegumiem dabas zinātnēs (tai skaitā augu un augļu selekcijā) un vides aizsardzībā;
- Dažādās mērķauditorijās veicināta interese par vides izglītību kā mūsdienu apstākļos vitāli nozīmīgu faktoru;
- Veicināta izpratne par ilgtspējīgas attīstības jautājumiem;
- Piesaistīti jauni sadarbības partneri;
- Nodrošināta starptautiska mēroga sadarbība.

Uzdevumi

- Prezentēt izstādēs ietvertās vērtības saskaņā ar LNDM misiju, mērķiem un uzdevumiem;
- Veicināt apmeklētāju interesi par dabas un vides tēmām, piedāvājot tiem informatīva, izglītojoša un izklaidējoša satura izstādes;
- Izveidot LNDM darbinieku sagatavotās izstādes un, atbilstoši saturam, nodarbības, muzejpedagoģiskās programmas, konkursus u.c.

1.2.4. Darbības virziens – muzeja darbības nodrošināšana, infrastruktūras uzturēšana un attīstība

Muzeja ēka ir vietējās nozīmes kultūras piemineklis, kas celta 1881.-1882. gadā, līdz ar to, regulāri nepieciešami ievērojami ieguldījumi tās uzturēšanā un pielāgošanā muzeja darbībai, apmeklētāju ērtību nodrošināšanai.

Mērķtiecīgi piesaistot līdzekļus projektu konkursos, kā arī, kopš 2015. gada, saņemot papildus JPI (Jaunās politikas iniciatīvas) finansējumu, ir nodrošināta regulāra ēkas uzturēšanas un atjaunošanas darbu veikšana.

Piesaistot līdzekļus ekspozīciju pārveidošanai un renovācijai, pakāpeniski tika veikti remontdarbi ekspozīciju telpās. Šobrīd nepieciešams uzlabot apstākļus darbinieku darba telpās un ēkas saimniecības daļā.

Veikta krājuma mēbeļu iegāde (botāniskā, zooloģiskā un entomoloģiskā materiāla saglabāšanai).

Darbības virziena mērķis

Nodrošināt mūsdienu prasībām (tai skaitā, normatīvo aktu prasībām) atbilstošu, ilgtspējīgu muzeja darbību, veidot estētisku, pievilcīgu muzeja vidi darbiniekiem un apmeklētājiem, pilnveidot LNDM apmeklējuma kvalitāti.

Darbības rezultāti

Ēkas infrastruktūra un ekspozīcijas uzturētas atbilstoši publiskas iestādes prasībām, radīta komfortabla, apmeklētājiem pievilcīga vide. Viens no ieguldīto resursu rezultātiem, atbilstoši Muzeju likumā noteiktajam, - “sniegt sabiedrībai emocionālu baudījumu”.

Muzeja krājuma saglabāšanas apstākļi pilnveidoti atbilstoši 2006.gada 21.novembra MK noteikumiem Nr. 956 “Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu”.

Uzlabota pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (iebūvēts lifts, ekspozīcijā “Latvijas augi un sēnes” integrēts teksts Braila rakstā; teksts Braila rakstā tiks nodrošināts jaunveidojamajās ekspozīcijās “Latvijas zīdītāji”, “Nepērc viņu dzīvības” (Vašingtonas konvencija), “Putnu migrācijas” un “Endēmās un kosmopolītās sugas”).

2020./2021.gadā īstenoti vērienīgi būvniecības darbi, kas ietver ēkas skatlogu stiklu nomaiņu, muzeja ieejas mezgla (durvju) pārveidi un atjaunošanu, vestibila dizaina nomaiņu un jaunu tehnoloģiju ieviešanu, daudzfunkcionālas zāles ar ventilācijas sistēmu izveidošanu, saimniecības kāpņu kapitālo remontu u.c. darbus.

Tehnoloģisko risinājumu pilnveides rezultātā nodrošināta ekspozīciju satura un pielietoto metožu nepārtrauktība visā ekspozīcijas dzīves ciklā. Veicot ekspozīciju tehnoloģiju modernizāciju, tiks radīta iespēja ar mūsdienu prasībām atbilstošiem tehnoloģiskiem līdzekļiem apmeklētājos radīt interesi par LNDM krājumu, vides un dabas tēmām. Tehnoloģiju pielietojuma paplašināšanas rezultātā vieglāk piemēroties dažādām mainīgām mērķauditorijām, kā arī aktualizēt informāciju, jo digitālā satura izmaiņas ir veicamas operatīvāk nekā stacionāras ekspozīcijas pārveide.

Tehnoloģiju nomaiņas rezultātā tiks panākta personāla darba efektivitātes un kvalitātes palielināšanās, ko nodrošinās savietojamu platformu un lietotņu pielietošana, tehnoloģiju atteices samazināšana. Savlaicīgi īstenojot drošības sistēmu modernizāciju gan datu aizsardzības, gan fiziskās drošības (videonovērošana, pieejas kontroles sistēmas) jomā, tiks izdarīts iespējams, lai nodrošinātu iestādes darbības nepārtrauktību, datu aizsardzību, krājuma drošību.

Ēkas apsaimniekošanā ievēroti atbilstošie normatīvie akti.

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai

Īpašu uzmanību veltīt situācijas izvērtējumam un veikt finanšu līdzekļu plānošanu atbilstoši prioritārajām vajadzībām, nepieciešamības gadījumā izmantot finansējuma apropriācijas iespējas, tādējādi nodrošinot iespējami efektīvu līdzekļu izmantošanu.

Nodrošināt Kohēzijas fonda projekta Nr.5.4.2.2./17/1/002, pasākums “Valsts vides monitoringa programmu un kontroles sistēmas attīstība un sabiedrības līdzdalības vides pārvaldībā veicināšana, pilnveidojot nacionālas nozīmes vides informācijas un izglītības centru infrastruktūru” ietvaros veicamo pasākumu savlaicīgu un kvalitatīvu īstenošanu, ilgtspējīgu rezultātu sasniegšanu.

- Turpināt līdzekļu piesaisti piedaloties projektu konkursos.
- Nodrošināt draudzīgu vidi cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.
- Pilnveidot muzeja krājuma saglabāšanas apstākļus.
- Pilnveidot darbinieku darba apstākļus, t.sk., tehnoloģisko nodrošinājumu pētniecībai.
- Uzturēt un modernizēt informācijas tehnoloģiju sistēmu.
- Nodrošināt ēkas uzturēšanu un LNDM darbības nodrošināšanu, atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

1.3. DARBĪBAS STRATĒGIJAS PRIORITĀTES UN TO MĒRĶI PĀRSKATA GADĀ

1. Plānotie darbi ekspozīcijās:

1.1. Ekspozīcijas "**Latvijas zīdītāji**", "**Nepērc viņu dzīvības (Vašingtonas konvencija)**" un zooloģijas ekspozīcijas ievaddaļas - putnu migrācija un endēmās sugas, dzīvnieku pielāgojumi dzīvei dažādos apstākļos, kosmopolītiskās sugas, gada dzīvnieka stenda izveidošana.

1.att. Ekspozīcijas "**Nepērc viņu dzīvības (Vašingtonas konvencija)**" fragments

1.2. Ekspozīcija "**Cilvēks un vide**" Enerģijas resursu stenda nomaina pret atkritumu problēmu risinājuma stendu, ekspozīcijas ievaddaļas atjaunošana.

1.3. Ekspozīcijas "**Dzīvība jūrās**" papildināšana ar jaunu vitrīnu un eksponātiem tajās, kā arī digitālo saturu.

1.4. Zemes virsmas reljefa modeļa izgatavošana un telpisko ģeomorfoloģisko modeļu idejas un dizaina izstrāde nodarbību telpai - ekspozīcijai "**Par Zemi, Sauli un mums**".

1.5. Ekspozīcijas "**Pasaules dzīvnieki**" atjaunošana (sienu gleznojumu restaurācija, stiklu un rāmju nomaina) un papildināšana ar jauniem izbāžņiem un tekstiem par jaunām sugām.

1.6. Gada kukaiņa stenda atjaunošana ekspozīcijā "**Kukaiņu pasaule**".

1.7. Interaktīvā modeļa "Ieži un to veidošanās" izveide ekspozīcijā "**Latvijas ģeoloģija**".

2. Muzeja krājuma apstrādes darbs:

2.1. Turpināt regulāros uzdevumus krājuma uzskaites nodrošināšanā, t.sk. veikt esības pārbaudes (~ 1500 uzskaites vienību apjomā) un ar to saistīto priekšmetu vērtēšanu, krājuma zinātnisko apstrādi (it īpaši ģeoloģiskajiem, paleontoloģiskajiem un entomoloģiskajiem priekšmetiem), kā arī krājuma papildināšanu atbilstoši muzeja darbinieku zinātniskās darbības specializācijai un krājuma struktūrai, bet galvenokārt attiecībā uz botānisko, mikoloģisko un zooloģisko krājumu, apstrādājot un dokumentējot pagājušā sezonā jau iegūto materiālu un ievācot jaunu.

2.2. Mērķtiecīgai krājuma papildināšanai prioritāri gādāt par reprezentatīvu Latvijas ornitofaunas un malakofaunas kolekciju veidošanu muzeja krājumā.

2.3. Turpināt datu ievadi Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogā un turpināt kolekciju sistemātisku zinātnisko apstrādi un papildināšanu, nodrošinot uzskaiti atbilstoši prasībām.

2.4. Krājuma saglabāšanas apstākļu nodrošināšanai - iegādāties jaunas mēbeles ģeoloģiskā/paleontoloģiskā un zooloģiskā (t. sk. entomoloģiskā) materiāla izvietojšanai.

3. Izglītības darbs:

3.1. Turpināt īstenot izglītības darbu, to saturiski un kvalitatīvi pilnveidojot. Maksimāli nodrošināt galvenās muzeja mērķauditorijas (jaunākā un vidējā skolas vecuma bērni un viņu skolotāji) intereses, vēlmes un vajadzības, piedāvājot ekskursijas, nodarbības, muzejpedagoģiskās programmas, tematiskos pasākumus. Viens no uzdevumiem - celt un uzturēt kvalitāti jau izstrādātajām un aprobētajām aktivitātēm, kā arī veidot jaunas, piesaistot plašāku interesentu loku (paplašinot muzeja mērķauditoriju).

3.2. Gan lielajiem, gan mazajiem apmeklētājiem, ģimenēm arī turpmāk rīkot dažādus tematiskus pasākumus - jau par tradīciju kļuvušās ikmēneša Ģimenes dienas, skolēnu brīvlaiku trasītes ar dažādu uzdevumu pildīšanu, u.c.

3.3. Pārskata gadā par prioritāti kļuva attālinātais piedāvājums un tā ieviešana, gan tehniski, gan saturiski. Izveidotas vairākas nodarbības skolēniem, ka arī īstenoti nodarbību cikli pieaugušajiem (Sēņu skola, Bīstamais dabā).

3.4. Pandēmijas dēļ muzejs īslaicīgi bija slēgts, tādēļ tika izveidota jauna vietne – muzeja spēļu lapa spele.dabasmuzejs.gov.lv, kurai izstrādāti un ieviesti vairāku veidu testi un uzdevumi par muzeja pārstāvētām dabas tēmām.

2. FINANŠU RESURSI UN MUZEJA DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS (EUR)

Nr.p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā*	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	1 653 221	1 822 669	1 122 021
1.1.	dotācijas	1 503 304	1 634 934	1 630 599
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	143 917	187 735	91 422
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība			
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi			
2.	Izdevumi (kopā):	1 675 587	1 822 669	1 721 637
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā):	1 211 515	1 295 437	1 194 895
2.1.1.	kārtējie izdevumi	1 209 115	1 295 437	1 194 895
2.1.2.	procentu izdevumi			
2.1.3.	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti			
2.1.4.	Kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība			
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti			
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	464 072	527 232	526 742

*2021. gada precizētais plāns atbilstoši FM rīkojumiem

2.1.1. Budžeta programmas un apakšprogrammas, kuru finanšu līdzekļi tiek izlietoti muzeja darbības nodrošināšanai

VARAM programma 24.00.00. Dabas aizsardzība

Apakšprogramma 24.06.00. Dabas muzeja darbības nodrošināšana

Muzejs ir racionāli un mērķtiecīgi izmantojis budžeta, KF, LVAF, VKKF u.c. projektu konkursos iegūtos līdzekļus, kas tika novirzīti muzeja apmeklējuma kvalitātes būtiskai uzlabošanai, krājuma papildināšanai un izpētei, tehnoloģiju iegādei un ieviešanai.

Darbības virzienu rezultāti:

- Veikts krājuma saglabāšanas, izpētes un papildināšanas darbs.
- Veikts pētnieciskais darbs dažādās dabaszinātņu jomās.
- Izmantojot muzeja līdzekļus, veikts plašs vides izglītības darbs.

Darbības rezultāti:

- Kopkatalogā datorizēti uzskaitīto krājuma vienību kopskaits - 140794 (uz 31.12.2021.), pārskata gadā – 14206 vienības. Veikts pētnieciskais darbs (14 pētnieciskā darba tēmas).
- Organizētas 3 dažādu dabaszinātnisko pulciņu nodarbības.
- Pēc pieprasījuma tiek lasītas lekcijas, vadītas nodarbības, ekskursijas un sniegtas klātienē konsultācijas par dabaszinību tēmām (22 lekcijas, 12 nodarbības, 22 ekskursijas, 150 konsultācijas klātienē, 1710 konsultācijas attālināti).

Rezultatīvie rādītāji:

Rezultatīvos rādītājus ietekmēja pandēmija Covid-19. Epidemioloģiskās situācijas dēļ samazināts organizēto izstāžu skaits, bet ievērojami palielinājies apstrādāto un NMKK ievadīto krājuma vienību skaits, līdz ar to – uzturēto krājuma vienību skaits.

Rezultatīvie rādītāji	Pārskata perioda plāns	Faktiski periodā	pārskata
Izstāžu skaits	16		5
Vides izglītības pasākumi: muzejpedagoģiskās programmas, nodarbības, ekskursijas, lekcijas, kursi, pasākumi ģimenēm, ekspertu konsultācijas (skaits gadā)	1100		2011
Nacionālā muzeja krājuma kopkataloga datu bāzē ievadīto krājuma priekšmetu skaits (vienības)	4000		14206
Uzturētas krājuma vienības (skaits)	216000		220725

2.2. PĀRĒJIE FINANŠU RESURSU AVOTI, IEŅĒMUMU APMĒRI UN IZLIETOJUMS

LNDM piesaistījis papildus finansējumu īstenojot divus projektus:

Kohēzijas fonda projekts Nr. 5.4.2.2/17/I/002 “Valsts vides monitoringa programmu un kontroles sistēmas attīstība un sabiedrības līdzdalības veicināšana, pilnveidojot nacionālas nozīmes vides informācijas un izglītības centru infrastruktūru, saņemtais finansējums EUR 292209.

LNDM digitālā piedāvājuma paplašināšana – ekspozīcijas “Cilvēks un vide” pilnveidošana, muzeja mobilās lietotnes izstrādāšana – EUR 32000 (LVAF).

Veiktie nozīmīgākie saimnieciskie pasākumi:

Veiktais pasākums	Izmaksas EUR	Finansējuma avots	Komentāri
Muzeja skatlogu, vestibila un	257763	KF 5.4.2.2/17/I/002	Uzsākts 2020.gadā.

1.stāva izstāžu zāles ar ventilācijas sistēmu, rezerves (saimniecības) kāpņu un pieguļošo priekštelpi 2.,3., 4.,5.stāvā pārbūves uzsākšana			2021.gadā pabeigts 1. stāva zāles, vestibila remonts, uzstādīti jauni skatlogu stikli, pabeigts saimniecības kāpņu remonts
--	--	--	--

2.2.1. Projekti

Pārskata periodā viens projekts tika turpināts un viens guva finansiālu atbalstu:

Nr.	Projekta nosaukums	Projekta pieteicējs	Institūcija, kurai projekts iesniegts
1.	Kohēzijas fonda projekts Nr. 5.4.2.2/17/I/002 "Valsts vides monitoringa programmu un kontroles sistēmas attīstība un sabiedrības līdzdalības veicināšana, pilnveidojot nacionālas nozīmes vides informācijas un izglītības centru infrastruktūru"	LNDM	ES Kohēzijas fonds
2.	LNDM digitālā piedāvājuma paplašināšana – ekspozīcijas "Cilvēks un vide" pilnveidošana, muzeja mobilās lietotnes izstrādāšana	LNDM	Latvijas vides aizsardzības fonds

2.3. DARBĪBAS STRATĒGIJĀS SASNIEDZAMO REZULTĀTU IZPILDES ANALĪZE UN VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA EFEKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS

Muzeja darbības prioritārie uzdevumi formulēti:

LNDM darbības stratēģijā 2021.-2023.gadam,

LNDM stratēģijā sabiedrības vides apziņas veicināšanai un informētības uzlabošanai 2017. – 2026.gadam,

VARAM darbības un attīstības stratēģijā 2020.-2022.gadam.

Lai nodrošinātu muzeja turpmāko attīstību, noteiktas šādas prioritātes:

1. Turpināt ekspozīciju pārveidošanu un pilnveidošanu, atbilstoši mūsdienu sabiedrības prasībām.

Pilnveidotas un atjaunotas:

Atvērta ekspozīcija "Nepērc viņu dzīvības (Vašingtonas konvencija)".

Ekspozīcija "Cilvēks un vide" - Sagatavoti ekspozīcijas ievaddaļas stendi par ekoloģijas pamatjautājumiem, izveidots informatīvs stends par atkritumu apsaimniekošanu.

Ekspozīcija "Latvijas ģeoloģija" - atjaunots interaktīvais modulis "Ieži un to veidošanās".

Ekspozīcija "Pasaules dzīvnieki" - izveidoti teksti (kosmopolīti, endēmi, pielāgojumi), tematiskais plāns spēlei par dzīvnieku pielāgojumiem, scenārijs animācijai par endēmiem un kosmopolītiem. Ievaddaļas sadaļai tiek precizētas putnu migrācijas un ziemošanas vietas Eiropā un Āfrikā.

Ekspozīcija "Latvijas zīdītāji" - vitrīnās sāka dzīvnieku izvietošana (izvietoti pārnadži).

Ekspozīcija "Latvijas augi un sēnes" – cilvēkiem ar īpašām vajadzībām stendā ievietots koka stumbra fragments ar gadskārtām, turpinās Zauskas priedes stumbra fragmenta ievietošanas sagatavošana.

2. Krājuma komplektēšanas darbā identificēt muzeja kolekcijās nepilnīgi pārstāvētās organismu taksonomiskās grupas un sugas (ģeoloģiskajā krājumā – minerālus/iežus)

un mērķtiecīgi papildināt muzeja krājumu; veicot krājuma apstrādi, paaugstināt tā zinātnisko vērtību, palielinot uzskaites detalizāciju.

Kopējais uzturēto krājuma vienību skaits uz 31.12.2021. – 220725.

Muzeja krājums papildināts ar 5146 priekšmetiem, galvenokārt ar speciālistu vākumiem dabā (individuāli vai ekspedīcijās), dāvinājumiem un pirkumiem, izmantojot pamatbudžeta un KOHĒZIJAS fonda līdzekļus par kopējo summu – EUR 43360.

Pamatkrājuma 5146 priekšmeti ieskaitīti mikoloģiskajā, botāniskajās, zooloģiskajās (t.sk. entomoloģiskajās) kolekcijās.

Veikta krājuma digitalizācija lielā apjomā. Nacionālā muzeju krājuma kopkataloga datu bāzē ievadīti 14206 priekšmetu apraksti.

Izmantojot pamatbudžeta un KOHĒZIJAS fonda līdzekļus, uzlaboti krājuma glabāšanas apstākļi botānisko, ģeoloģisko, paleontoloģisko un zooloģisko priekšmetu krātuvju telpās, daļēji nomainot krājuma mēbeles (skapjus).

Četrām kolekcijām (vai kolekciju daļām) veikta krājuma priekšmetu esības pārbaude (kopā 1727 vienības).

3. Pilnveidot vides izglītības darba kvalitāti, paplašinot piedāvājumu atbilstoši sabiedrības vēlmēm un aktualitātēm, attīstīt jaunas vides izglītības formas.

LNDM piedāvājums ir plašs un daudzveidīgs, un pieprasījums pēc tā joprojām ir liels, tomēr pārskata gadā pandēmijas dēļ tā darbība bija traucēta.

2021. gadā notika tikai 5 muzeja speciālistu un sadarbības partneru veidotas izstādes, no tām divas tradicionālās dārzkopības izstādes, sēņu izstāde muzejā, digitālā formātā fotokonkursa “Mans putns” izstāde, sēņu izstāde Talsu muzejā, kā arī noslēdzās pop-up izstāde Mārupē.

2.att. Liliju izstādes fragments

Jau 14. sezonu turpinās konkurss Latvijas skolām un individuālajiem dalībniekiem (5.-6. klašu skolēniem) “Cielavas gudrības”, kas joprojām bauda popularitāti atbilstošās mērķauditorijas dalībniekos.

Lai celtu vides izglītības darba kvalitāti, muzejā notiek kvalifikācijas celšanas pasākumi. Muzeja speciālisti sadarbojas ar bioloģijas, dabaszinību un ģeogrāfijas skolotājiem muzeja piedāvājuma pilnveidošanā un īstenošanā.

Norit darbs interešu izglītībā – sadarbībā ar Rīgas Dabaszinību skolu (ar 01.09.2019.- JRTC), muzejs nodrošina divu pulciņu darbību. Ģeoloģijas pulciņš ir muzeja organizēts.

Sniegto pakalpojumu skaits 2021. gadā – 2011, t.sk., vairāk nekā 1860 ekspertu konsultācijas par dabaszinātņu un muzeoloģijas jautājumiem.

1. Veidot labvēlīgus apstākļus krājuma saglabāšanai, kā arī apmeklētāju un darbinieku ērtību nodrošināšanai; uzturēt un attīstīt LNDM infrastruktūru.

LNDM darbību 2021.gadā ietekmēja Covid-19 pandēmija.

Neskatoties uz to, tika īstenotas apjomīgas aktivitātes ēkas infrastruktūras sakārtošanā un atjaunošanā, krājuma un pētnieciskajā darbā, ekspozīciju atjaunošanā. Turpinājās Kohēzijas fonda projekta un noritēja LVAF atbalstītā projekta īstenošana. Muzeja darbība, ņemot vērā cilvēkresursus un sasniegtos rezultātus, kā arī piešķirto budžetu, ir efektīva. Līdzekļi tika apgūti plānveidīgi un racionāli, sasniedzot izvirzītos mērķus.

LNDM 2021.gadā apkalpoti 14866 apmeklētāji, kas ir samērā zems rādītājs, visvairāk to ietekmēja epidemioloģiskā situācija - tās dēļ muzejs ir bijis atvērts apmeklētājiem tikai 116 dienas (parasti – ap 260 dienas), un arī šajā laikā bija nopietni ierobežojumi (distancēšanās, ierobežots cilvēku skaits atsevišķās telpās, aizliegums vairāku mēnešu garumā mācību iestāžu audzēkņiem apmeklēt muzejus utt.). To daļēji kompensēja attālinātais piedāvājums un augsts pieprasījums pēc muzeja speciālistu konsultācijām.

Laikā, kad strauji palielinās konkurence kultūras, izklaides un vides izglītības jomās, apmeklētāju skaita uzturēšana prasa īpaši radošu pieeju darbam un palielina iestādes sabiedrisko attiecību darba lomu.

Sagatavots un publicēts mājas lapā 2020.gada Publiskais pārskats. LNDM nodrošina sabiedrībai savlaicīgu un pieejamu informāciju par pakalpojumiem muzeja mājas lapā www.dabasmuzejs.lv, kas 2019.gadā pilnībā atjaunota un regulāri tiek papildināta ar jaunāko informāciju. Regulāri par aktualitātēm tiek sagatavotas un, izmantojot izveidoto datu bāzi, medijiem nosūtītas preses relīzes, sniegtas intervijas dažādos radio un TV informatīvajos raidījumos.

Ārējie riska faktori (epidemioloģiskā situācija, ierobežojumi un muzeja slēgšana uz laiku COVID- 19 izplatības dēļ) ir būtiski ietekmējuši rezultatīvo rādītāju izpildi apmeklētāju skaita ziņā. Tas ir būtiski mazāks par plānoto, bet kopumā krājuma un daļēji izglītības darba rādītāji ir augsti (pateicoties iespējai zinātniskajām nodaļām koncentrēties uz krājuma darbu, bet izglītības sektorā - iespējai sniegt daļu pakalpojumu attālināti). Tika turpinātas 2020.gadā uzsāktās un 2021. gadā planotās aktivitātes:

- pilnveidotas un papildinātas esošās ekspozīcijas, kas uzlabo apmeklējuma kvalitāti un sekmē sabiedrības interesi;
- ierobežojumu dēļ notikušas 5 izstādes plānoto 16 izstāžu vietā; notikušas izstādes piesaistīja pietiekošu apmeklētāju uzmanību;

3.att. Sēņu izstādes fragments

- jaunu sadarbības partneru piesaistīšana, kopīgu akciju organizēšana, sekmējusi pozitīva muzeja tēla veidošanu sabiedrībā;
- pilnveidots piedāvājums, kas tika izstrādāts atbilstoši dabaszinību mācību programmas izmaiņām, iesaiste Latvijas Skolas somas piedāvājuma sagatavošanā un īstenošanā, attālinātā piedāvājuma veidošana; veiksmīgi notikuši attālināto lekciju cikli;
- liela uzmanība tiek pievērsta komunikācijai ar sabiedrību un masu informācijas līdzekļiem;
- veikta ikgadējā darbinieku un nodaļu darba izvērtēšana un analīze.

Muzeja vadības pamatuzdevums – nodrošināt muzeja pamatdarbību, īpašu uzmanību pievēršot speciālistu slodžu saglabāšanai, tādējādi neapturot kolekciju tālāku zinātnisko apstrādi un jaunu kolekciju veidošanu. Ņemot vērā to, ka daļu no muzejam nepieciešamajiem speciālistiem Latvijas darba tirgū atrast ir sarežģīti vai tas nav iespējams, amata vietu samazināšana vai kvalificētu darbinieku aiziešana uzskatāma par nopietnāko riska faktoru, kas var negatīvi ietekmēt muzeja rezultātīvo rādītāju izpildi un kvalitatīvu pamatdarbības nodrošināšanu. Ņemot vērā sabiedrības arvien pieaugošās prasības muzeja pakalpojumu jomā, lai uzturētu apmeklētāju interesi, arvien lielāka nozīme ir augsti kvalificētu gan dabaszinātņu, gan komunikācijas speciālistu ieguldījumam muzeja produkta veidošanā.

2021.gadā, izmantojot piešķirtos līdzekļus prioritārajiem pasākumiem, tika realizēta integrētā pieeja resursu pārvaldībā. Tas būtiski samazina risku kvalificētu darbinieku zaudēšanai, dod iespēju piesaistīt atsevišķu jomu speciālistus vēsturisko un mūsdienu kolekciju zinātniskās izpētes, apstrādes un komplektēšanas darbam.

2.4. VEIKTIE UN PASŪTĪTIE PĒTĪJUMI

Muzeja speciālistu pētījumi pamatā tiek veikti dabas zinātnēs atbilstoši pētnieciskā darba tēmām gan vietējā mēroga, gan starptautiskās sadarbības rezultātā.

Nr.	Autors	Tēmas nosaukums	Termiņš	Mērķis	Apjoms, izstrādes stadija, rezultāti
1.	N.Savenkovs	Latvijas tauriņu fauna	30.12.2021	Tauriņu kolekcijas veidošana, Latvijas tauriņu kataloga un atsevišķu rakstu publicēšana	Notikušas 17 ekspedīcijas. Raksts Additions and corrections to the Nordic-Baltic Checklist of Lepidoptera. Norwegian Journal of Entomology. 18 June 2021.

					Aarvik, L., Bengtsson, B., Elven, H., Ivinskis, P., Jürivete, U., Karsholt, O., Mutanen, M. & Savenkov, N. Sagatavots raksts "New and rare Lepidoptera species for Latvian fauna. 18 report." (līdzautors I.Šulcs). turpinās
2.	D.Boiko	Ziemeļu gulbja izpēte	30.12.2021	Noskaidrot Latvijas ziemeļu gulbju izplatību, skaitu, migrācijas ceļus, ziemošanas vietas un natālo filopatriju. Pētījumu turpināšana. Datu bāzes izveidošana	Notikušas 8 ekspedīcijas. Apgredzenoti 86 ziemeļu gulbji. Notikušas 3 ekspedīcijas uzskaitot migrējošos gulbjus. Nolasīti 24 kakla gredzeni. Zinātniska raksta par ziemeļu gulbju ziemošanas vietām sagatavošana. Raksts ir pabeigts un iesniegts žurnālam "Bird Study". Darbs turpinās
3.	I.Dāniele, D.Meiere	Latvijas sēnes, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	30.12.2021	Sēņu kolekcijas veidošana, uzturēšana un papildināšana	Mikroskopēts un noteikts 2020.gadā un iepriekšējos gados ievāktais neapstrādātais materiāls (ap 200 vienības). Ekspedīcijas sēņu krājuma papildināšanai un fotografēšanai - 20 ekspedīcijas. Darbs turpinās
4.	E.Zviedre	Latvijas mieturaļģes, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	30.12.2021	Kolekcijas veidošana	Krājuma papildināšanai notikušas ekspedīcijas DL "Lubāna ezers" (2 dienas), NP "Slītere" (2 dienas), pa Eikažu apkārtni (1 diena), DP "Engures ezers" (1 diena). Engures ezerā veikts izpētes darbs par putnu koloniju ietekmi uz mieturaļģu sastopamību un izplatību. DL "Lubānas ezers" ekspedīcija (2 dienas), ievākti herbāriji, fotografēti augi. Darbs turpinās
5.	J.Meža	Latvijas vaskulārie augi, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	30.12.2021	Kolekcijas un datu bāzes veidošana	Notikušas 6 ekspedīcijas. Darbs turpinās
6.	I.Zupiņš	Latvijas devona fosilie mugurkaulnieki	30.12.2021	Devona mugurkaulnieku daudzveidības, stratigrāfiskās un ģeogrāfiskās izplatības pētījumi, kā arī tafonomisko datu ievākšana un analīze. Paleontoloģiskā materiāla ievākšana, zinātniskā apstrāde un fosiliju	Fosilā materiāla ievākšana nav notikusi, lai izvairītos no saslimšanas riska sabiedriskajā transportā Covid-19 izplatības laikā. Tā vietā veikta iepriekšējos gados ievāktā paleontoloģiskā materiāla revīzija, izvērtējot primāri preparējamo/apstrādājamo materiālu - 12 paraugi no dolomītiem (Daugavas svīta) un 8 vākumi /daudz mikroatlīeku, kas atlasāmi no sadrupināta smilšakmens paraugiem/

				kolekciju veidošana	(Burtnieku svīta).
7.	S.Lielbārde	V. Grāvīša un Ģeoloģijas institūta materiāla zinātniskā izpēte un apstrāde	30.12.2021	Kolekcijas veidošana	Zinātniski apstrādāta 31 vienība (kol. Nr. G 6 (turp.) Kaļķakmeņi, saldūdens kaļķieži un to izstrādājumi), izveidots katalogs. Zinātniski apstrādātas 37 vienības (kol. Nr. G 6 (turp.) Kaļķakmeņi, saldūdens kaļķieži un to izstrādājumi), izveidots katalogs. Sagatavots akts un krājumā nodotas 68 vienības. Darbs turpinās
8.	L.Lukševiča	V.Sorokina zinātniskā mantojuma izpēte un apstrāde	30.12.2021	Izveidot kolekcijas un katalogus, veikt lauka dienasgrāmatu izpēti	Turpinās V.Sorokina ģeoloģisko vākumu izpēti (apm.80 paraugi) no Daugavas ielejas appludinātām teritorijām pie Pļaviņām, salīdzināšana ar pieejamām V.Sorokina dienasgrāmatām un monogrāfiju (ats. 105 Rīteru grava, ats. 103 Begeni). V.Sorokina 1963. gada ģeoloģisko vākumu no Daugavas augšdevona iežu atsegumiem pie Kokneses, pirms appludināšanas Pļaviņu spēkstacijas būves laikā, zinātniskā izpēte (160 paraugi); ģeoloģisko vākumu no Sjas zinātniska izpēte (65 paraugi). Darbs turpinās
9.	L.Grīnberga	Latvijas vaskulārie augi, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	30.12.2021	kolekcijas un datu bāzes veidošana	Notikusi ekspedīcija uz piejūru posmā Ragaciems-Klapkalnciems ar mērķi ievākt Fucus vesiculosus (1 ekspedīcija). Veiktas ekspedīcijas uz Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu, DL "Klintaine", DP "Laukzezers", DP "Daugavas ieleja", DP "Piejūra", AAA "Augšzeme", DP "Ogres zilie kalni", DP "Engures ezers", DL "Randu pļavas", DP "Saukas ezers" (10 ekspedīcijas), ievākti vaskulāro augu herbāriji. Veikta 1 ekspedīcija uz Tūju ar mērķi ievākt Fucus vesiculosus ekspozīcijai "Dzīvība jūrās". Darbs turpinās
10.	K.Ozoliņš	Latvijas īsspārņu fauna	30.12.2021	Latvijas īsspārņu faunas izpēte, kolekcijas papildināšana	Notikušas 15 ekspedīcijas. Darbs turpinās
11.	J.Dreimanis	Latvijas skudru fauna	30.12.2021	Iegūt datus par skudru sugu sastāvu Latvijas teritorijā. Kolekcijas	Notikušas 15 ekspedīcijas. Darbs turpinās

				papildināšana	
12.	D.Boiko	Zvirbuļveidīgo putnu gredzenošana Birzgaļes apkārtnē	30.12.2021	Migrējošo putnu ķeršana un gredzenošana, lai noskaidrotu to migrācijas ceļus, izmaiņas, migrācijas virzienus un ātrumus	Notikušas 12 ekspedīcijas. Apgredzenoti 3640 sīkie zvirbuļveidīgie putni. Darbs turpinās
13.	U.Piterāns	Latvijas taisnspārņu un plēvspārņu fauna	30.12.2021	Noskaidrot taisnspārņu un plēvspārņu faunas daudzveidību un sugu sastopamību, to izplatību	Notikušas 23 ekspedīcijas. LU zinātniskajā konferencē - Uzstāšanās 'Zooloģijas un dzīvnieku ekoloģijas' sekcijā ar referātu par blakšu pētījumiem pēdējos gados. Uzstāšanās 'Augu daudzveidības pētījumu ex situ' sekcijā ar referātu par Nematus lipovskyi zāglapseni (sadarbībā ar LU Botāniskā dārza kokaugu laboratorijas vadošo pētnieci Ingu Apini). Zinātniska raksta par Nematus lipovskyi (Tenthredinidae, Hymenoptera) sagatavošana. Darbs turpinās
14.	K.Greķe	Latvijas gliemežu fauna	30.12.2021	Noskaidrot gliemežu faunas daudzveidību un sugu sastopamību, to izplatību	Notikušas 15 ekspedīcijas. Mutisks ziņojums LU konferencē "Jauni pētījumu rezultāti malakoloģijā, balstoties uz skenējošās elektronu mikroskopijas attēlu analīzi". Posteris "Dominamaria Iredale (Gastropoda: Assimineidae) taksonomiskais novietojums, balstoties uz SEM un attēlu analīzi". Raksti "New species and records of the Papuan Diplommatinidae (Caenogastropoda: Cyclophoroidea)", "New Taheitia H. et A. Adams, 1863, with notes on the Papuan Truncatellidae (Caenogastropoda: Truncatelloidea)" un "The possible functional role of periostracal processes in Japonia saetigerum (van Benthem Jutting, 1958) shell (Caenogastropoda: Cyclophoridae) based on SEM micrograph analysis". Darbs turpinās

2.5. BŪTISKĀKIE PAKALPOJUMI, UZLABOJUMI PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBAS UN KVALITĀTES NODROŠINĀŠANĀ

LNDM piedāvā dažāda rakstura maksas pakalpojumus – gida pakalpojumus (ekskursijas, lekcijas, izglītojošas programmas), metodiskos pakalpojumus, krājuma izmantošanas pakalpojumus, nodrošina audiogida izmantošanas iespējas.

Bez maksas LNDM pastāvīgās ekspozīcijas un izstādes ir iespējams apmeklēt bērniem līdz 5 gadiem, daudz bērnu ģimenēm, bērnu namu, internātskolu audzēkņiem, muzeju darbiniekiem, Muzeja/LNDM ieejas karšu īpašniekiem, invalīdiem, grupas (grupā ne mazāk par 10 cilvēkiem) vadītājam u.c.

Ekspozīcijās – ekspozīciju ceļveži – bezmaksas papildinformācija par ekspozīcijas saturu. Kopš 2011.gada apmeklētājiem ir pieejams audiogids pa muzeja ekspozīcijām latviešu, krievu un angļu valodā.

Informācija par muzeja darba laiku, aktuālo informāciju un pamatpiedāvājumu ir pieejama muzeja tīmekļa vietnē, sociālajos tīklos, uzzinu dienestos, tālruņu katalogos, muzeja izdotajos informatīvajos materiālos, pie muzeja ārdurvīm un skatloga ekrānā, preses izdevumos.

Muzeja pastāvīgās ekspozīcijas apmeklētājiem ir pieejamas bez maksas ceturtdienās no plkst. 17.00 līdz 19.00 un citās muzeja darba dienās pēdējā pusstundā pirms muzeja slēgšanas. Muzeja pastāvīgās ekspozīcijas un izstādes ar atlaidi var apmeklēt Jāņa Rozes grāmatnīcas *Pircēja kartes* īpašnieki (15% atlaide), Tallink Latvija *Club One* kartes īpašniekam (20% atlaide).

Pirmdienās, otrdienās muzejs apmeklētājiem slēgts, konsultācijas apmeklētājiem ir pieejamas.

Izveidotas datu bāzes informācijas nosūtīšanai (mediji, skolas, pašvaldības, jaunumu saņēmēji (1x mēn.) u.c.). Muzeja interneta tīmekļa vietnē darbojas sadaļa – „Nosūtīt vēstuli”, kurā var uzdot jautājumu un saņemt speciālista atbildi.

Tiek īstenota sadarbība ar skolotājiem – organizēti iepazīšanās semināri par muzeja piedāvātajām programmām un nodarbībām.

Muzejā pieejams lifts, kas paredzēts cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un vecāka gada gājuma cilvēkiem, izveidota tualete apmeklētājiem ar īpašām vajadzībām, uzstādīts bērnu pārtinamais galdciņš.

Jaunā muzeja tīmekļa vietne nodota ekspluatācijā.

2021. gadā epidemioloģiskās situācijas dēļ muzejs bija atvērts 116 dienas.

2.5.1. Starpiestāžu pakalpojumi, kuri ir saistīti ar iestāžu savstarpējo sadarbību noteiktu valsts pārvaldes funkciju vai uzdevumu veikšanā vai kuru rezultāts ir nepieciešams tikai citas iestādes funkciju vai uzdevumu izpildei vai tās pakalpojumu nodrošināšanai

LNDM veic Vašingtonas konvencijas (CITES) zinātniskās institūcijas funkcijas. Pārskata periodā sagatavoti vairāki atzinumi un ekspertīzes slēdzieni par CITES īpatņu taksonomisko piederību, CITES atļauju izsniegšanu. Muzeja speciālisti piedalās Dabas aizsardzības pārvaldes organizētajos semināros.

LNDM savu resursu ietvaros, veic Ramsāres konvencijas saziņas programmas fokālā punkta darbību.

2.5.2. Publiskie pakalpojumi, kas noteikti normatīvajos aktos, vai no tiem izrietošie materiālie vai nemateriālie labumi, ko muzejs sniedz privātpersonai saistībā ar tās kompetencē esošu publiskās pārvaldes funkciju un uzdevumu izpildi

Ar 06.06.2017. - saskaņā ar MK apstiprināto publisko pakalpojumu cenrādi (MK noteikumi Nr.308, „Latvijas Dabas muzeja maksas pakalpojumu cenrādis”).

Informācija pieejama muzeja interneta tīmekļa vietnē: www.dabasmuzejs.gov.lv.

LNDM speciālisti saviem apmeklētājiem piedāvā plašu un daudzveidīgu pakalpojumu klāstu, kas, izmantojot muzeja līdzekļus, vērsti uz krājuma popularizēšanu, vides izglītību un dabas aizsardzību:

- ekskursijas muzeja ekspozīcijās;
- nodarbības izstādēs un ekspozīcijās;
- nodarbības ģimenēm Dabas izziņas istabā – ekspozīcijā „Par Zemi, Sauli un mums”;
- semināri un nodarbības skolotājiem;
- tematiskie pasākumi, kas parasti ir saistīti ar muzeja vai sabiedrības aktualitātēm – novadīti tematiski izglītojošie pasākumi, pulciņu nodarbības;
- ikdienas sadarbība ar bērnu namiem, patversmēm un dienas centriem;
- mācību prakšu vadīšana un lekciju lasīšana LU un DU studentiem;
- konsultācijas par muzeja darba un dabaszinātniskajām tēmām klātienē un attālināti.

2.5.3. Stratēģijas ieviešanas novērtējums. Novērtējumā iekļauj institūcijas snieguma analīzi attiecīgajā stratēģijas darbības periodā, tai skaitā skaidrojumu par izvirzīto mērķu sasniegšanas pakāpi, kā arī ieteikumus par nākamā stratēģijas darbības perioda mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem

Muzeja stratēģijā minētās prioritātes un to izpildes vērtējums pārskata gadā:

- **Turpināt ekspozīciju pārveidošanu un pilnveidošanu, atbilstoši mūsdienu sabiedrības prasībām.**

Pārskata gadā turpināta ekspozīciju pārveidošana, atklāta pēc renovācijas viena ekspozīcija, pārveides process turpinās Latvijas zīdītāju un Pasaules dzīvnieku ekspozīcijās. Mazāka mēroga uzlabošanas darbi ir notikuši arī vairākās citās ekspozīcijās. Darbi tiks turpināti 2022. gadā. Rezultatīvo rādītāju izpilde atbilst plānotajam.

- **Krājuma komplektēšanas darbā identificēt muzeja kolekcijās nepilnīgi pārstāvētas organismu taksonomiskās grupas un sugas (ģeoloģiskajā krājumā – minerālus/iežus) un mērķtiecīgi papildināt muzeja krājumu; veicot krājuma apstrādi, paaugstināt tā zinātnisko vērtību, palielinot uzskaites detalizāciju.**

Pēc krājuma satura inventarizācijas attiecībā uz taksonomisko pārstāvētību, atbilstoši aktuālajiem Latvijas faunas un floras sarakstiem, mērķtiecīgi tiek ievākts materiāls etalonkolekciju veidošanai. Taksonomiskajās grupās, par kuru izplatību Latvijā nav pilnīgas informācijas, krājuma komplektēšana notiek paralēli ar pētniecisko darbu, apzinot sugu klātbūtni Latvijas teritorijā. Kā ikkatru gadu tikuši identificēti tādu sugu īpatņi, kuras Latvijā līdz šim nav bijušas konstatētas (galvenokārt entomoloģijas un mikoloģijas jomā). Atbilstoši muzeja zinātniskā personāla specializācijai, notiek un ir turpināma krājuma attīstība virzienos, kurus šie speciālisti pārzina. Attiecībā uz citām taksonomiskajām grupām ir iestrādes Latvijas dabaszinātņu ekspertu piesaistei etalonkolekciju veidošanā.

- **Pilnveidot vides izglītības darba kvalitāti, paplašinot piedāvājumu atbilstoši sabiedrības vēlmēm un aktualitātēm, attīstīt jaunas vides izglītības formas.**

Pārskata gadā par prioritāti vides izglītības darbā kļuva attālinātais piedāvājums un tā ieviešana, gan tehniski, gan saturiski. Izveidotas vairākas nodarbības skolēniem, ka arī īstenoti nodarbību cikli pieaugušajiem (Sēņu skola, Bīstamais dabā). Pandēmijas dēļ muzejs bija slēgts, tādēļ tika izveidota jauna vietne – muzeja spēļu lapa spele.dabasmuzejs.gov.lv, kurai izstrādāti un ieviesti vairāku veidu testi un uzdevumi par muzejā pārstāvētām dabas tēmām.

Rezultatīvo rādītāju izpilde pārskata gada dažos punktos neatbilst plānotajam. Pandēmijas dēļ apmeklētāju skaits ir bijis nepilni 15 000 (plānoto 70 000 vietā); novadīto ekskursiju un nodarbību skaits ir 56 (plānoto 500 vietā); pasākumi ģimenēm – 13 (plānoto 40 vietā). Tāpat izstāžu skaits ir mazāks par ieplānoto (5 izstādes plānoto 16 vietā). Tas saistīts ar

muzeja darbības ierobežojumiem pandēmijas dēļ, ka arī pastiprinātām drošības prasībām apmeklētājiem laikā, kad muzejs bija atvērts, kuru dēļ izstāžu organizēšana nebija rentabla un lielākā daļa sadarbības partneru no tās attiecās.

Tomēr, neskatoties uz pandēmiju, ir notikuši, vairāk nekā plānots, dažādi muzeja rīkoti pasākumi (47 plānoto 25 vietā), ārpus muzeja pasākumi ar sadarbības partneriem (35 plānoto 6 vietā).

Speciālistu konsultāciju skaits ir saskaņā ar plānoto (īstenoti 1860, plānots – 1800).

Tādēļ kopumā izglītības darbs vērtējams kā atbilstošs stratēģijā izvirzītajiem uzdevumiem.

- **Veidot labvēlīgus apstākļus krājuma saglabāšanai, kā arī apmeklētāju un darbinieku ērtību nodrošināšanai; uzturēt un attīstīt LNDRM infrastruktūru.**

Īstenojot projektu “Valsts vides monitoringa programmu un kontroles sistēmas attīstība un sabiedrības līdzdalības veicināšana, pilnveidojot nacionālas nozīmes vides informācijas un izglītības centru infrastruktūru un, izmantojot budžeta līdzekļus, izveidota darba telpa malakologam un malakoloģiskajam krājumam. Veikta vēsturisko durvju restaurācija. Veikti būvdarbi muzeja ieejas, vestibila, skatlogu un pirmā stāva zāles pārbūvei, izveidojot daudzfunkcionālu zāli, rezerves izejas kāpņu remontam.

2.5.4. Pārskats par iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai (piemēram, iekšējā kontrole, kvalitātes vadība, iekšējais audits, riska vadība, iespējamās korupcijas novēršana), kā arī informācija par veiktajām strukturālajām reformām un reorganizācijām.

2021.gadā VARAM Audita departaments veicis auditu Nr.16-2020/25/IT “Fizisko personu datu aizsardzība” un gada nogalē uzsācis risku vadības auditu.

2021.gada 27.septembrī muzejā notika akreditācija. Tika veikta pārbaude par atbilstību Muzeju likuma 9.panta otrās daļas prasībām. 2021.gada 20.decembrī saņemts akreditācijas komisijas ziņojums- lēmums par muzeja akreditāciju uz 5 gadiem, kā arī akreditācijas komisijas ieteikumi.

3. PERSONĀLS

Darbinieku skaits – **54**, no tiem: **2** administratīvie darbinieki, **38** speciālisti, **14** tehniskais personāls.

	Vadītāji		Speciālisti		Pārējie		Kopā	
	Amata vietu skaits	Faktiskais skaits	Amata vietu skaits	Faktiskais skaits	Amata vietu skaits	Faktiskais skaits	Amata vietu skaits	Faktiskais skaits
	2	2	38	39	14	15	54	56
Vecums								
līdz 30 gadiem		0		5		0		5
31 – līdz pensijas vecumam		2		28		7		37
pensijas vecumu sasniegušie		-		5		7		12
Dzimums								
sievietes		1		25		9		35
vīrieši		1		13		5		19
Muzejā nostrādātais laiks								

līdz 5 gadiem	0	17	7	24
5-20 gadi	0	12	4	16
vairāk par 20 gadiem	2	9	3	14
Ar augstāko izglītību	2	36	3	40

Kvalitatīvas muzeja darbības nodrošināšanai ir svarīgi augsti kvalificēti darbinieki, līdz ar to tiek atbalstītas speciālistu mācības un zinātnisko grādu iegūšana. Muzeja speciālisti piedalās dažādām dabaszinātņu tēmām veltītās konferencēs, semināros un citos pasākumos Latvijā un ārvalstīs. Muzeja darbā liela nozīme darbinieku iespējai ik gadu pieredzes apmaiņas nolūkā apmeklēt vietējos un ārzemju muzejus.

Notiek pieredzes apmaiņa paleontoloģisko kolekciju izpētē un materiāla iegūšanā. Muzeja entomologs, periodiski no 2001.gada, sadarbībā ar Ķīles (Vācija) Universitātes Ekoloģijas centru un Zooloģijas muzeju veic Vācijas speciālistu apmācības un entomoloģisko kolekciju ekspertīzi, kā arī krājuma papildināšanas un zinātniskās izpētes nolūkos piedalās starptautiskās ekspedīcijās. Starptautiskā sadarbība notiek ornitoloģijas, mikoloģijas pētījumu jomās.

Regulāri tiek organizēti kvalifikācijas celšanas pasākumi, kur darbinieki informē par pētnieciskā darba rezultātiem un gūto pieredzi ārzemju braucienos.

2021.gadā, apgūstot piešķirtos līdzekļus prioritārajiem pasākumiem, tika realizēta integrētā pieeja resursu pārvaldībai – palielināta muzeja konkurētspēja augsti kvalificētu darbinieku piesaistei muzeja krājuma apstrādē un sabiedrības vides izglītošanas jomā.

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

4.1. PASĀKUMI SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAI UN IZGLĪTOŠANAI

Informācija par muzeja darbību un lēmumiem sabiedrībai tiek sniegta, izmantojot dažādas komunikācijas un sabiedrisko attiecību metodes un informācijas kanālus. Nozīmīgākā un ilgtspējīgākā komunikācijas forma ir ekspozīcijas.

Regulāri tiek rīkotas izstādes, kas piesaista papildu mērķauditoriju, ir izveidojusies veiksmīga sadarbība ar presi un interneta medijiem, iespēju robežās tiek izdoti bukleti un informācijas lapas par aktuālām zinātniskām tēmām, kuras pēta speciālisti, tiek rīkoti informatīvi semināri, sanāksmes skolotājiem, žurnālistiem un citu iestāžu speciālistiem, organizēti daudzveidīgi izglītojoši pasākumi.

Latvijas Nacionālā dabas muzeja speciālistu zinātniskā darbība tiek atspoguļota dažādos zinātniska un populārzinātniska rakstura izdevumos.

Muzejs uztur un apkalpo četras tīmekļa vietnes (Latvijas Nacionālā dabas muzeja <http://www.dabasmuzejs.gov.lv/>, Vašingtonas konvencijas (CITES) lapu Latvijā <http://cites.ldm.gov.lv/>, Latvijas Mikologu biedrības <http://miko.ldm.gov.lv/>) un vienu Latvijas Nacionālā dabas muzeja izstāžu un pasākumu fotogrāfiju serveri <http://fotoalbums.ldm.gov.lv/>. Informācija par muzeju ir pieejama latviešu valodā, tiek nodrošināta arī informācijas tulkošana krievu un angļu valodā.

Sabiedrības informēšanas nolūkos Latvijas Nacionālais dabas muzejs strādā vairākos līmeņos, mēģinot nodrošināt maksimālu informācijas izplatīšanu: notiek individuāla informēšana – telefoniskas, elektroniskas konsultācijas un regulāra muzeja jaunumu izsūtīšana to abonentiem (pieteikties muzeja jaunumu saņemšanai var muzeja mājas lapā internetā), kā arī pastarpināta sabiedrības informēšana – ar masu mediju un dažādu institūciju (skolu, interešu centru utt.) starpniecību. Muzeja jaunumu apkopojums izglītojošā darba jomā tiek regulāri sūtīts skolām, skolu valdēm un skolotājiem.

2021.gadā sabiedrības informēšana par muzeju tika veikta ārpusmuzeja aktivitātēs: Bānīša svētkos, vairākos ar sēņu iepazīšanu saistītos pasākumos u.c.

Informācija par muzeju ir pieejama jaunajā muzeja interneta tīmekļa vietnē, dažādos tematiskajos informatīvajos portālos (KasNotiek.lv, Travelnews.lv u.c.), uzziņu dienestos, muzeja izdotajos informatīvajos materiālos.

Nozīmīgs komunikācijas veids ir sociālo tīklu kontu uzturēšana – *Facebook* (6339 sekotāji) un *Instagram* (1532 sekotāji).

Regulāri notiek dažādi izglītojoši pasākumi ģimenēm un plašam interesentu lokam, piemēram, Ģimenes dienas pasākumi, Gada dzīvnieka pasludināšana, Vides mēnesis u.c. Vairāku pasākumu norise pārskata gadā bijusi ierobežota epidemioloģiskās situācijas dēļ.

4.2. PASĀKUMI SABIEDRĪBAS VIEDOKĻA IZZINĀŠANAI PAR APMIERINĀTĪBU AR MUZEJA DARBA KVALITĀTI UN TO REZULTĀTI

Muzeja apmeklētāju viedoklis tiek izzināts, regulāri kontaktējoties ar pakalpojumu saņēmējiem klātienē, elektroniski un ar sociālo tīklu palīdzību. Organizējot seminārus pedagogiem, notiek informācijas apmaiņa par pakalpojumiem, to kvalitāti. Sabiedrībai tiek piedāvāts plašs pakalpojumu klāsts un konsultācijas, kas tiek vērtētas ļoti pozitīvi. Vairākās dabaszinātņu jomās muzejā ir pieejami vadošie speciālisti Latvijā, piem., mikoloģijā, entomoloģijā, ornitoloģijā. Nereti muzejs ir vienīgā vieta, kur šāds konsultatīvs pakalpojums ir pieejams, piem., mikoloģijā.

Atsauksmes par muzeja darbu vairumā gadījumu ir pozitīvas (interesantas interaktīvas ekspozīcijas, izziņoši pasākumi ģimenēm ar bērniem, adekvāta cena utml.).

Par apmeklētāju apmierinātību ar muzeja darbu liecina pozitīvās atsauksmes sociālajos tīklos un Google – piemēram, Google par muzeju kopā atsauksmes atstājušas 1326 personas, atstājot vidējo vērtējumu 4,6 zvaigznes (maksimums 5); muzeja Facebook lapā saņemtas kopā 200 atsauksmes ar vidējo vērtējumu 4,7. Dati par muzeja vērtējumu visā konta aktīvajā laikā.

4.3. SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

2021.gada laikā Latvijas Nacionālais dabas muzejs sadarbojies ar vairākām nevalstiskajām organizācijām (biedrībām un nodibinājumiem) un uzņēmumiem. Šī sadarbība ir bijusi daudzveidīga savās izpausmēs, jo ir veidotas izstādes, organizēti pasākumi, gūts atbalsts muzeja piedāvājuma uzlabošanai un atbalsts akciju ietvaros.

Muzejam ilgstoša sadarbība izstāžu veidošanā ir izveidojusies ar Rīgas Dārzkopības un biškopības biedrību, Latvijas Gladiolu un īrisu biedrību, Latvijas Eksotisko augu draugu asociāciju, RDEK „Tomāts”, Latvijas vīnkopju un vīndaru biedrību, Biedrību „Lilium Balticum” u.c.

Veiksmīga sadarbība izveidojusies ar Zaļo Jostu, Dabas retumu krātuvi. Muzeja speciālisti piedalās profesionālo biedrību darbā – Igaunijas un Somijas Lepideptoroloģijas biedrībās, Latvijas Entomoloģijas biedrībā, Latvijas Botāniķu biedrībā, Latvijas Mikologu biedrībā, Malakologu biedrībā, Muzeju biedrībā, Latvijas Gulbju izpētes biedrībā u.c.

Sadarbībā ar Dabas muzeja atbalsta biedrību tiek organizēti izglītojoši-izklaidējoši dzimšanas dienu pasākumi muzejā, kā arī daudzveidīgi projekti vides izglītībā.

5. NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

5.1. IEPRIEKŠĒJĀ GADĀ UZSĀKTIE PASĀKUMI, KURI TIKS TURPINĀTI

Turpināsies krājuma saglabāšanas apstākļu uzlabošana (atbilstošu mēbeļu un aparatūras iegāde). Krājuma uzskaites, papildināšanas un izpētes darbs.

Turpināsies iepriekšējos gados uzsāktie pasākumi un akcijas, piemēram, *Muzeju nakts*, *Vides mēnesis*, ģimenes dienas, konkursi “Mans putns” un “Cielavas gudrības”, Gada dzīvnieka pasludināšana u.c.

Tiks organizēti semināri un pasākumi skolotājiem sadarbībā ar Bioloģijas skolotāju asociāciju un Rīgas Domes izglītības, kultūras un sporta departamentu.

Turpināsies ekspozīciju (zooloģijas, entomoloģijas, ekspozīcijas “Cilvēks un vide”, “Dzīvība jūrās”) pilnveidošanai nepieciešamo koncepciju, tematiskās struktūras plānu un satura izstrādāšana, kā arī praktiska ekspozīciju pilnveidošana.

Nodrošināta izstāžu organizēšana.

Tiks īstenotas Kohēzijas fonda projekta aktivitātes.

Turpināta ēkas infrastruktūras uzlabošana, muzeja pieejamības uzlabošana apmeklētājiem ar īpašām vajadzībām.

Sadarbībā ar RJTC, darbosies dabaszinību pulciņi.

Turpināsies jaunu tehnoloģiju ieviešana un uzturēšana muzeja darbības nodrošināšanai un ekspozīciju pilnveidošanai.

5.2. NĀKAMĀ GADA GALVENIE UZDEVUMI UN PASĀKUMI

1. Plānotie darbi ekspozīcijās:

1.1. Ekspozīcijas "**Latvijas zīdītāji**" atvēršana, zooloģijas ekspozīcijas ievaddaļas - putnu migrācija un endēmās sugas, dzīvnieku pielāgojumi dzīvei dažādos apstākļos, kosmopolītiskās sugas, gada dzīvnieka stenda izveidošana.

1.3. Ekspozīcijas "**Dzīvība jūrās**" Baltijas jūras vitrīnas un digitālās ekspozīcijas izveidošana;

1.4. telpisko ģeomorfoloģisko modeļu izveides pabeigšana ekspozīcijai "**Par Zemi, Sauli un mums**".

1.5. Ekspozīcijas "**Pasaules dzīvnieki**" atjaunošana (sienu gleznojumu restaurācija, stiklu un konstrukciju nomaiņa) un papildināšana ar jauniem izbāžņiem un informāciju.

1.6. Gada kukaiņa stenda atjaunošana ekspozīcijā "**Kukaiņu pasaule**".

2. Muzeja krājuma apstrādes darbs:

2.1. Turpināt regulāros uzdevumus krājuma uzskaites nodrošināšanā, t.sk. veikt esības pārbaudes un ar to saistīto priekšmetu vērtēšanu, krājuma zinātnisko apstrādi (it īpaši ģeoloģiskajiem, paleontoloģiskajiem un entomoloģiskajiem priekšmetiem), kā arī krājuma papildināšanu, atbilstoši muzeja darbinieku zinātniskās darbības specializācijai un krājuma struktūrai, bet galvenokārt attiecībā uz botānisko, mikoloģisko un zooloģisko krājumu, apstrādājot un dokumentējot pagājušā sezonā jau iegūto materiālu un ievācot jaunu.

2.2. Mērķtiecīgai krājuma papildināšanai prioritāri gādāt par reprezentatīvu Latvijas ornitofaunas un malakofaunas kolekciju veidošanu muzeja krājumā.

2.3. Turpināt datu ievadi Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogā un turpināt kolekciju sistemātisku zinātnisko apstrādi un papildināšanu, nodrošinot uzskaiti atbilstoši prasībām.

2.4. Krājuma saglabāšanas apstākļu nodrošināšanai – atbilstoši pieejamajiem līdzekļiem, iegādāties jaunas mēbeles zooloģiskā materiāla izvietošanai.

3. Izglītības darbs:

3.1. Izmantojot muzeja līdzekļus, turpināt īstenot izglītības darbu, to saturiski un kvalitatīvi pilnveidojot. Maksimāli nodrošināt galvenās muzeja mērķauditorijas (jaunākā un vidējā skolas vecuma bērni un viņu skolotāji) intereses, vēlmes un vajadzības, piedāvājot ekskursijas, nodarbības, muzejpedagoģiskās programmas, tematiskos pasākumus. Viens no uzdevumiem - celt un uzturēt kvalitāti jau izstrādātajām un aprobētajām aktivitātēm, kā arī veidot jaunas, piesaistot plašāku interesentu loku (paplašinot muzeja mērķauditoriju).

3.2. Gan lielajiem, gan mazajiem apmeklētājiem, ģimenēm arī turpmāk rīkot dažādus tematiskus pasākumus - jau par tradīciju kļuvušās ikmēneša Ģimenes dienas, skolēnu brīvlaiku trasītes ar dažādu uzdevumu pildīšanu, u.c.

5.3. NĀKAMĀ GADA PLĀNOTIE SADARBĪBAS PROJEKTI UN PĒTĪJUMI

Starptautiskie projekti pamatā tiek īstenoti pētniecības jomā.

Ilgtermiņa starptautiskie projekti:

*Eiropas sēņu monitorings un kartēšana (ECCF project: Mapping and monitoring macromycetes in Europe). Eiropas sēņu Sarkanās grāmatas izveide.

Pētījumi pamatā tiks veikti dabas zinātnēs atbilstoši pētnieciskā darba tēmām gan vietējā mēroga, gan starptautiskās sadarbības rezultātā.

Akadēmiskie pētījumi profilzinātnēs:		
Latvijas sēnes, sugu inventarizācija	02.01.-30.12.2022	I.Dāniele D.Meiere
Latvijas mieturaļģes, sugu inventarizācija	02.01.-30.12.2022	E.Zviedre
Latvijas vaskulārie augi, sugu inventarizācija	02.01.-30.12.2022	L.Grīnberga, L.Miķelsone – Šibeika, J.Meža
Latvijas tauriņu fauna	02.01.-30.12.2022	N.Savenkovs
Ziemeļu gulbju izpēte	03.01.-30.12.2022	D.Boiko
Zvirbulveidīgo putnu gredzenošana Birzgales apkārtnē	03.01.-30.12.2022	D.Boiko
Latvijas īsspārņu fauna	02.01.-30.12.2022	K.Ozoliņš
Latvijas skudru fauna	02.01.-30.12.2022	J.Dreimanis
Latvijas blakšu un plēvspārņu fauna	02.01.-30.12.2022	U.Piterāns
Latvijas gliemežu fauna	02.01.-30.12.2022	K.Greķe
Muzeja krājuma pētniecība:		
Ģeoloģijas institūta materiāla zinātniskā izpēte un apstrāde (kolekciju veidošana)	15.01.-30.12.2022	S.Lielbārde
V.Sorokina mantojuma pētniecība (dienasgrāmatas, monogrāfijas, kolekcijas)	15.01.-30.12.2022	L.Lukševiča

Latvijas Nacionālā dabas muzeja direktore

S.Ruskule

Ruskule, 67356026
Meiere, 67356052
Ozere, 67356023